

KAWAYATRI BAHINABAI CHAUDHARI NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY JALGAON

THE BODWAD SARVJANIK COOPERATIVE EDUCATION SOCIETY Ltd. BODWAD

ARTS COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE BODWAD

CLASS - FYBCOM

SEM - II

Subject - PRINCIPLES AND PRACTICES OF BANKING

MCQ's

1) व्यापारी बँकांनी सर्वसाधारणपणे किती टक्के रोख रक्कम स्वतःजवळ ठेवावी?

अ) 20%

ब) 50%

क) दहा ते 15 टक्के

ड) यापैकी नाही

२) बँक संरक्षणाची तिसरी फळी सांगा.

अ) रोख शिल्लक

ब) अल्प सूचना कर्ज

क) वटविलेल्या हुंड्या

ड) भांडवल गुंतवणूक

३) रोखता आणि लाभ प्रदता या तत्वांमध्ये समन्वय घालताना पुढील गोष्ट विचारात घेऊ नये.

अ) तारण घेणे

ब) कर्जाची विभागणी

क) कर्जाचा उद्देश व कालावधी

ड) जास्तीत जास्त नफा

४) अल्प सूचना कर्जामध्ये रोखतेचे प्रमाण रोख शिल्लके पेक्षा कमी असते

अ) अयोग्य

ब) योग्य

५) व्यापारी बँकेचे आर्थिक व्यवहारांचे चित्रण खालील पत्रकावरून स्पष्ट होते

अ) नफा-तोटा पत्रक

ब) ताळेबंद पत्रक

क) उत्पन्न व खर्च पत्रक

ड) यापैकी नाही

६) खालीलपैकी भागभांडवलाचा प्रकार नाही.

अ) नोंदणीकृत भांडवल

ब) विकले गेलेले भांडवल

क) विक्रीस काढलेले भांडवल

ड) मुदत ठेवी

७) अधिकृत भागभांडवल हे बँकेच्या स्थापनेच्या वेळी या पत्रकामध्ये स्पष्ट केलेले असते.

अ) नियमावली

ब) घटनापत्रक

क) माहितीपत्रक

ड) यापैकी नाही

८) बँकिंग नियमन कायदानुसार व्यापारी बँकांनी आपल्या दरवर्षीच्या नफ्यापैकी किती टक्के नफा राखीव निधी मध्ये जमा केला पाहिजे,

अ) 20%

ब) 25%

क) 30%

ड) यापैकी नाही

९) बँकेचा नावलौकिक खालील गोष्टीमुळे वाढतो,

अ) मालमत्तेतील गुंतवणूक

ब) हुंड्या वटविल्याने

क) तारणाशिवाय कर्जे दिल्याने

ड) यापैकी सर्व

१०) व्यापारी बँकेच्या पुढील तत्वांमध्ये परस्पर विरोध दिसून येतो.

अ) सुरक्षितता व लाभ प्रदता

ब) लाभ प्रदता व रोखता

क) रोखता व धोक्यांचे विविधिकारण

ड) यापैकी नाही

११) ज्या व्यक्तीचे नाव हुंडीत निर्देशित केलेलं असते त्या व्यक्तीलाच हुंडीचे पैसे मिळतात. अश्या हुंडीला काय म्हणतात

अ) दर्शनी हुंडी

ब) धनीजोग हुंडी

क) नामजोर हुंडी

ड) फर्मान जोग हुंडी

१२) खालील पैकी धनादेशाचा प्रकार नाही.

अ) वाहक धनादेश

ब) आदेश धनादेश

क) रेखांकीत धनादेश

ड) कोरा धनादेश

१३) वचनचिठ्ठी या स्वरूपात असते

अ) तोंडी

ब) लेखी

क) वस्तु

ड) यांपैकी नाही

१४) विनिमय पत्र काढण्याचे स्थळ व पैसे देण्याचे स्थळ एकाच देशात असेल तर त्यास कोणते विनिमय पत्र म्हणतात

अ) स्वदेशी

ब) विदेशी

क) परदेशी

ड) यापैकी नाही

१५) जहाज कंपनी माल ताब्यात मिळाल्याबद्दल जी पावती देते त्याला कोणती हुंडी म्हणतात

अ) शहाजोग हुंडी

ब) बोटीची हुंडी

क) माल प्राप्त हुंडी

ड) यापैकी नाही

१६) धनादेशावरील तारखेपासून धनादेशाची मुदत किती महिन्यापर्यंत असते.

अ) दोन महिने

ब) सहा महिने

क) तीन महिने

ड) अमर्याद

१६) वचना चिठ्ठीत उल्लेख केलेली रक्कम ज्या व्यक्तीला मिळणार असते तिला काय म्हणतात.

अ) आदेशक

ब) आदाता

क) प्राप्तकर्ता

ड) यापैकी नाही

१७) धनादेशाबाबत रेखांकनाहा हेतू असतो.

अ) रोखता

ब) सुरक्षितता

क) लाभप्रदता

ड) यापैकी नाही

१८) वचनचिठ्ठीवर कर्त्याची स्वाक्षरी आवश्यक नसते.

अ) बरोबर

ब) चूक

१९) बोटीची हुंडी देशांतर्गत व्यवहारासाठी वापरली जाते.

अ) चूक

ब) बरोबर

२०) रेखांकन केलेल्या धनादेशाचे पैसे रोख मिळतात.

अ) बरोबर

ब) चूक

२१) पृष्ठांकनासाठी या व्यक्तीची सही आवश्यक असते.

अ) धारक

ब) वाहक

क) कायदेशीर

ड) यापैकी नाही

२२) . हस्तारणाचा हेतु चलनक्षम दस्तऐवजाची -----एका व्यक्तीकडून दुस-या व्यक्तीकडे हस्तांतरीत करणे हा असतो.

अ) मालकी

ब) जबाबदारी

क) हक्क

ड) यापैकी नाही

२३) ज्या पृष्ठांकनामध्ये विशिष्ट अट जाते. कोणते पृष्ठांकन म्हणतात.

अ) विशिष्ट

ब) सशर्त

क) बिनशर्त

ड) यापैकी नाही

२४) पृष्ठांकनाला मुदत नसते.

अ) चुक

ब) बरोबर

२५) पृष्ठांकनाची विशिष्ट जागा असते.

अ) चुक

ब) बरोबर

२६). पृष्ठांकन करणे बेकायदेशीर असते.

अ) चुक

ब) बरोबर

२७) कोरे पृष्ठांकन म्हणजे दस्तऐवजावर सही करता तो कौरा ठेवणे होय.

अ) चुक

ब) बरोबर

२८) पृष्ठांकन नेहमी कशाने केलेले नसावे.

अ) शाईपेन

ब) बॉलपेन

क) पेन्सील

ड) यापैकी नाही

२९) खालील व्यक्ती पृष्ठांकन करू शकत नाही.

अ) विवाहीत स्त्रीया

ब) निरक्षर व्यक्ती

क) भागीदार

ड) प्रतीनिधी

इ) यापैकी नाही

३०) खालील पैकी पृष्ठांकनाचा प्रकार नाही.

अ) सशर्त पृष्ठांकन

ब) आंशिक पृष्ठांकन

क) कोरे पृष्ठांकन

ड) संपुर्ण कालीन पृष्ठांकन

३१) पृष्ठांकनामुळे पृष्ठांकिती ल्या चलनक्षम दस्तऐवजाचा .....बनतो.

अ) मालक

ब) धारक

क) यथाविधीधारक

ड) यापैकी सर्व

३२) चलनक्षम दस्तऐवजाचा अनादर झाला आणि त्यामुळे दस्तऐवज धारकाचे नुकसान झाले तर त्याची भरपाई करण्याची जबाबदारी कोणाची असते.

अ) पृष्ठांकक

ब) पृष्ठांकिती

क) यापैकी नाही

३३) चलनक्षम दस्तेवज कायद्यात समावेश नसलेले पृष्ठांकन सांगा

अ) कोरे

ब) सशर्त

क) सामर्थ्यशाली

ड) विशेष

३४) पृष्ठांकन करत असताना आदाता किंवा पृष्ठांकितीच्या नावापूर्वी खालील अद्याक्षाराचा वापर करावा.

अ) श्रीमती

ब) प्रा.

क) यापैकी नाही.

३५) धनादेशावर पृष्ठांकन करता येत नाही.

अ) चूक

ब) बरोबर

३६) या व्यवस्थेमार्फत बँकिंग सेवा पुरविण्याला ई-बँकिंग असे म्हणतात,

अ) कर्मचारी

ब) इलेक्ट्रॉनिक

क) मिश्र

३७) स्वयंचलित गणक यंत्र हे बँकेतील कोणाचे काम करणारे इलेक्ट्रॉनिक उपकरण आहे.

अ) रोखपालाचे

ब) व्यवस्थापकाचे

क) कारकुनाचे

३८) बँक खात्यात पैसे शिल्लक नसताना व्यवहार करण्यासाठी या कार्डचा वापर करतात.

अ) डेबिट कार्ड

ब) आधार कार्ड

क) पॅन कार्ड

ड) क्रेडिट कार्ड

३९) धनादेशाला पर्याय म्हणून या कार्डचा वापर होतो.

अ) डेबिट कार्ड

ब) स्मार्ट कार्ड

क) क्रेडिट कार्ड

४०) नेट बँकिंग ला पर्याय म्हणून या बँकिंगचा वेगाने प्रसार झाला.

अ) ई-बँकिंग

ब) मोबाईल बँकिंग

क) टेली बँकिंग

४१) सामान्य खातेवही या बँकिंगचा गाभा असतो.

अ) मिश्र

ब) स्वदेशी

क) कोअर

४२) युनिफाईड पेमेंट इंटरफेस मुळे या धोरणाचा पुरस्कार करण्यास मदत होते.

अ) कॅशलेस

ब) भीम ॲप

क) ई-बँकिंग

४३) ई-बँकिंग मध्ये व्यवहारासाठी कागदाचा जास्त वापर केला जातो

अ) चूक

क) बरोबर

ड) यापैकी नाही

४४) रोख पैशाला पर्याय म्हणून क्रेडिट कार्ड व्यवहारात वापरले जाते

अ) चुक

ब) बरोबर

क) यापैकी नाही

४५) RTGS ही पैसे एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी पाठवण्यासाठी वापरली जाणारी संकल्पना आहे

अ) बरोबर

ब) चुक

क) यापैकी नाही

४६) डिजिटल इंडिया, कॅशलेस इंडिया यासाठी बँकिंग व्यवहारात तंत्रज्ञानाचा वापर आवश्यक आहे

अ) होय

ब) नाही

४७) बँका नफा मिळवण्याचा किंवा जास्त परतावा मिळण्याच्या उद्देशाने काय करतात

अ) गुंतवणुक

ब) खरेदी विक्री

क) अगाऊ रक्कम

ड) यापैकी नाही

४८) ठेवींचे वर्गीकरण

अ) चालू ठेव

ब) बचत ठेव

क) मुदत ठेव

ड) आवर्ती ठेव

इ) यापैकी सर्व

४९) पत म्हणजेच

अ) पैसा

ब) खरेदी पत

क) खरेदी शक्ती

ड) यापैकी नाही

५०) व्यापारी बँका त्यांच्या कार्यातून जी जास्तीची देयता निर्माण करतात यालाच .... म्हणतात

अ) देयाता

ब) पत निर्मिती

क) संदिग्ध देय ता

ड) पत

५१) पत निर्मिती प्रक्रिया ..... भागात विभागली जाते

अ) ५

ब) ४

क) ६

ड) ७

५२) ग्राहका जवळील असुरक्षित पैसा ज्यावेळेस बँक खात्यात जमा होतो तर या जमा पैशालाच ..... म्हणतात

अ) ठेवी

ब) बचत

क) मालमत्ता

ड) पत

५३) कर्ज देण्याच्या कार्यातून बँका मधे नवीन ठेवी निर्माण होतात

अ) दुय्यम ठेव

ब) व्युत्पन्न ठेव

क) साधित ठेव

ड) यापैकी सर्व

५४) कर्ज दारना कर्जाच्या स्वरूपात दिलेली रक्कम बँकेत ठेवीच्या स्वरूपात जमा होते म्हणजेच

अ) दुय्यम ठेव

ब) व्युत्पन्न ठेव

क) साधित ठेव

ड) निर्मिती ठेव

५५) रोख राखीव निधी प्रमाण म्हणून काही रक्कम बँका स्वतः जवळ ठेऊन उर्वरित रक्कम कर्ज म्हणून देतात या प्रक्रियेला ..... म्हणतात

अ) चक्रीय पत निर्मिती

ब) बहु गूणित पत निर्मिती

क) अ व ब दोन्ही

ड) अ व ब नाही

५६) सभासदांनी दिलेल्या कर्जाची रक्कम व प्रत्यक्षात सभासदांना दिलेल्या कर्जाची रक्कम यांच्यातील फरक याला ..... म्हणतात

अ) ठेवी

ब) मार्जीन

क) तारण

ड) निधी

५७) पत निर्मिती गृहितके

अ) अर्थव्यवस्थेत अनेक बँका असतात

ब) मध्यवर्ती बँकेचे पत धोरण

क) तारणाचे स्वरूप

ड) यावारिल सर्व

५८) सुदृढ बँकिंगची तत्वे

अ) रोखता

ब) सुरक्षितता

क) लाभ प्रदाता

ड) यापैकी सर्व

५९) सुदृढ बँकिंग व्यवस्था ..... असावी

अ) लवचिक

ब) स्थिर

क) सुरक्षित

ड) विस्तारित

६०) संपत्तीत अल्प सुचनेद्वारे रोख रक्कमेत परिवर्तन होण्याचा असलेला गुण म्हणजेच ..... होय

अ) रोखता

ब) तरलता

क) अ व ब दोन्ही

ड) अ व ब नाही

६१) गुंतवणुकीचे मूल्य कमी होण्याची शक्यता नसते म्हणजेच

अ) सुरक्षित गुंतवणुक

ब) सुरक्षितता

क) उर्वरित सुरक्षितता

ड) यापैकी नाही

६२) " जोखीम नाही नफा नाही , अधिक जोखीम अधिक नफा " या तत्त्वानुसार बँका खाजगी क्षेत्रात कशात गुंतवणुक करतात

अ) शेअर्स

ब) डेबेंचर्स

क) मध्यवर्ती बँका

ड) यापैकी नाही

६३) बँकांची अंतिम ऋण दाता कोण

अ) बँका

ब) व्यापारी बँका

क) मध्यवर्ती बँक

ड) यापैकी सर्व

६४) बँक ऑफ इंग्लंड स्थापना

अ) १९६८

ब) १६१६

क) १६९४

ड) १८८२

६५) मध्यवर्ती बँकेची भूमिका

अ) सरकारची बँक

ब) सरकारचा प्रतिनिधी

क) सरकारचा एजंट

ड) सरकारचा सल्लागार

इ) यापैकी सर्व

६६) प्रत्येक नोंदणी कृत वित्तीय व व्यापारी संस्थांना आर्थिक वर्ष समाप्तीनंतर ..... सादर करणे कायद्याने बंधनकारक आहे

अ) ताळेबंद

ब) देयत

क) मालमत्ता

ड) विवरण पत्र

६७) व्यापारी बँकांचा ..... म्हणजे ताळेबंद होय

अ) मुद्रिका

ब) आरसा

क) पत्रक

ड) शक्ती

६८) व्यापारी बँकांची आर्थिक स्थिती लक्षात येते

अ) गुंतवणुकीवरून

ब) प्रत्यक्ष व्यवहारावरून

क) अप्रत्यक्ष व्यवहारावरून

ड) ताळेबंदावरून

६९) ताळेबंद वर दिनांक लिहिताना ..... असे लिहिले जाते

अ) Carry on....

ब) as on as ....

क) as on .....

ड) as soon as...

७०) ताळेबंद कोणत्या क्रमानुसार तयार होतो

अ) वैधानिक

ब) देयता

क) मालमत्ता

ड) तरलता

७१) उभ्या ताळेबंदतील परिशिष्ट

अ) ६

ब) १२

क) ५

ड) ११

७२) बँकेला भाग भांडवल उभारण्याची मान्यता मिळणे म्हणजे

अ) भागभांडवल

ब) निधिकृत भागभांडवल

क) अधिकृत भागभांडवल

ड) यापैकी नाही

७३) सर्व तरतुदीनंतर उर्वरित रक्कम म्हणजेच

अ) शिल्लक

ब) लाभांश

क) वजा रक्कम

ड) अधिव्य

७४) व्यापारी बँकांना मध्यवर्ती बँक विशिष्ट दराने कर्ज पुरवठा करतात या दाराला ..... म्हणतात

अ) बँकदर

ब) व्याजदर

क) रेपो रेट

ड) बाजार दर

७५) रिझर्व्ह बँकेची स्थापना

अ) १ एप्रिल १९३०

ब) १ एप्रिल १९४७

क) १ एप्रिल १९३५

ड) १ एप्रिल १९४९

७६) बचत बँकेचे देय व्याज?

अ) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया द्वारा नियंत्रित नाही

ब) भारतीय रिझर्व्ह बँक नियंत्रित करते

क) केंद्र सरकारद्वारे नियमित केले जाते

ड) राज्य सरकार नियंत्रित करते

७७) मुदत व आवर्ती ठेवी?

अ) परत न करता येणारा

ब) मान्य कालावधीनंतर परतफेड करता येईल

क) ठेवीदारांच्या मृत्यूनंतर परतफेड

ड) मागणीनुसार परत मिळू शकेल

७८) आपल्या देशात महागाई नियंत्रित करण्यासाठी भारतीय रिझर्व्ह बँक खालीलपैकी कोणते उपाय करते?

अ) रेपोरिवर्स रेपो दर वाढविणे

ब) सीआरआर वाढ

क) एसएलआरमध्ये वाढ

ड) पैशाचा पुरवठा संकुचन

७९) शेती व्यवसायामध्ये कराव्या लागणाऱ्या विविध प्रक्रियांवर खर्च करावा लागतो यासाठी कर्ज गरजेचे असते अशा कर्जांला ..... स्वरूपाचे कर्ज म्हणतात

अ) अनुत्पादक

ब) उत्पादक

क) अ व ब दोन्ही

ड) अ व ब नाही

८०) ..... या तत्त्वावर आधारित ग्रामीण पत पुरवठा समित्या स्थापन करण्या विषयी शिफारस केली गेली

अ) फेड्रिक

ब) निकलसन

क) इफापझन

ड) यापैकी काही नाही

८१) विभागीय ग्रामीण बँक कायदा

अ) फेब्रुवारी १९७६

ब) मार्च १९७०

क) ऑक्टोबर १९८०

ड) एप्रिल १९७९

८२) कृषी पूनर्वित महामंडळाची स्थापना

अ) १९८२

ब) १९६३

क) १९८१

ड) १९६५

८३) शेती साठी दीर्घकालीन कर्ज पुरवठा करण्याच्या उद्देशाने एकत्र आलेल्या बिगर कर्जदार आणि कर्जदारांची बनलेली संस्था ..... होय

अ) सहकारी बँक

ब) ग्रामीण बँक

क) भूविकास बँक

ड) बँका

८४) NEFT Stands for

अ) Net Electronic Fund Transfer

ब) National Electric Fund Transfer

क) National Electronic Fund Transfer

ड) National Electronic Future Transfer

८५) RTGS stands for

अ) Rate Time Gross Set

ब) Real Time Gross Settlement

क) Real Time Granted Settlement

ड) Rate Time Granted Settlement

८६) निश्चित उद्देशांच्या पूर्ततेसाठी पैशाच्या पुरवठ्याच्या विस्तार किंवा संकोच करण्याच्या व्यवस्थेला..... म्हणतात

अ) मैट्रिक धोरण

ब) चलन विषयक धोरण

क) आर्थिक धोरण

ड) यापैकी नाही

८७) विनिमय दरातील चढ उतार यांचा कोणत्या व्यापारावर प्रभावी परिणाम होतो

अ) आयात

ब) निर्यात

क) आयात - निर्यात

ड) यापैकी नाही

८८) चलन विषयक धोरण चे लक्ष्य

अ) पैशाचा पुरवठा

ब) कर्जाची उपलब्धता

क) व्याजदर

ड) यापैकी सर्व

८९) मंदी किंवा तेजीची परिस्थिती निवारण करण्यासाठी पैशाच्या पुर्वठ्यात दरवर्षी ३% ते ४० % या मंद गतीने वाढ करावी

अ) हेरी जॉन्सन

ब) मिल्टन फ्रीडमन

क) प्रा. केनी

ड) पॉल इंड्रिंग

९०) चलन बाजार स्थितीचा प्रत्यक्ष संबंध

अ) अल्पकालीन व्याजदर

ब) बँकिंग प्रणालीचा मुक्त राखीव

क) अ व ब दोन्ही

ड) अ व ब नाही

९१) पैशाचा पुरवठा आणि व्याजदर हे चलन धोरणाचे ..... आहेत

अ) मध्यस्थ लक्ष्य

ब) परस्पर स्पर्धक

क) अ व ब दोन्ही

ड) यापैकी नाही

९२) मध्यवर्ती बँकेचे बँक दर धोरण पत पुर्वठ्यावर ..... प्रकारे प्रभाव टाकते

अ) ४

ब) २

क) ३

ड) ७

९३) चलन विषयक धोरणाचे प्रमुख शस्त्र

अ) बँकदर

ब) रेपो रेट

क) व्याजदर

ड) MSF रेट

९४) LAF stands for

अ) Liquid Assets Facility

ब) Liquidity Assets Finding

क) Liquidity Adjustment Facility

ड) All of Above

९५) किंमती स्थिर ठेवण्याची जबाबदारी नसते

अ) मध्यवर्ती बँक

ब) व्यापारी बँक

क) ग्रामीण बँक

ड) यावरील सर्व

९६) भविष्यकालीन चलनाची गरज लक्षात घेऊन कोणत्या चलन पद्धतीचा अवलंब करणे मध्यवर्ती बँकेमुळे शक्य होते

अ) विश्वासाधिष्ठित

ब) विश्र्चहीत

क) विश्वासार्ह

ड) यापैकी नाही

९७) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा

अ) १९५०

ब) १९७०

क) १९६०

ड) १९६५

९८) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे उद्देश

अ) कर्ज पुरविणे

ब) देखरेख ठेवणे

क) अडीअडचणी सोडविण्

ड) यापैकी सर्व

९९) सहकार क्षेत्रातील शिखर संस्था म्हणजे ..... होय

अ) जिल्हा सहकारी बँक

ब) राज्य सहकारी बँक

क) ग्रामीण सहकारी बँक

ड) सहकारी बँक

१००) देशातील ३४४ जिल्हा मध्यवर्ती बँका पैकी ..... बँका अर्थक्षम नाहीत

अ) ५५%

ब) ५३%

क) ५२%

ड) ५०%